

Університет державної фіскальної служби України
Навчально-науковий інститут обліку, аналізу та аудиту
Рада наукового товариства студентів
Рада молодих вчених
Громадська організація «Україна інтелектуальна»
Науково-аналітичний журнал
«Наша перспектива»

Матеріали

*III Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
«Облік і оподаткування: реалії та
перспективи»*

*До 22-ї річниці Навчально-наукового інституту
обліку, аналізу та аудиту (обліково-економічного
факультету)*

Україна, м. Ірпінь
www.ossa.com.ua

УДК 657(477)(06)
ББК 65.9 (4Укр)052я43і
О-17

Рекомендовано Вченою радою Навчально-наукового інституту обліку,
аналізу та аудиту. Протокол №16 від 18.04.2018 р.

Редакційна колегія: **Мацелюх Н.П.**, д.е.н., професор; **Рябчук О.Г.**, к.е.н., доцент; **Мискін Ю.І.**, к.е.н., доцент; **Лісовий А.В.**, д.е.н, професор; **Осмятченко В.О.**, д.е.н., професор; **Краєвський В.М.**, д.е.н., професор; **Максименко І.А.** к.ф.н., доцент; **Паянок Т.М.**, к.е.н., доцент.

О-17 Облік і оподаткування: реалії та перспективи [Текст]: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Ірпінь, 18-20 квітня 2018 року), 2018. – с. 676.

Збірник містить тези доповідей вітчизняних учасників, які були розглянуті на III Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Облік і оподаткування: реалії та перспективи», що відбулась 18-20 квітня 2018 року.

У збірнику розглянуті найбільш актуальні питання сучасного стану та перспектив розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні за наступними напрямками: бухгалтерський облік як інформаційне джерело контролю та аналізу; фінансово-економічне та обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності; стан та перспективи розвитку аудиторської діяльності в Україні; державний фінансовий контроль: проблеми та напрями удосконалення; контроль та прогнозування податкових надходжень; облік і оподаткування: нормативноправове забезпечення; наукові теоретичні економічні знання та їх роль у формуванні професіоналізму майбутніх фахівців з обліку, аудиту та фінансів; економіко-математичні методи в оцінці макро- і мікроекономічних показників; сучасні проблеми теорії ймовірностей.

Видання розраховане на науковців, викладачів, економістів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, імен власних, інших відомостей.

УДК 657(477)(06)
ББК 65.9 (4Укр)052я43і

© Університет
ДФС України, 2018

Рябокін Т. В.

Університет ДФС України

старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ефективний розвиток більшості країн світу значною мірою залежить від функціонування корпоративного сектора економіки та впливом держави на нього. Зважаючи на те, що Україна перебуває на етапі становлення корпоративного сектора, актуальним питанням постає створення ефективної системи державного регулювання. На сьогодні існує досить багато наукових досліджень з даної проблематики, значна частина яких базується на використанні досвіду зарубіжних країн. Однак, при цьому, поза увагою дослідників залишаються концептуальні відмінності в процесі становлення державного регулювання економіки в Україні та інших країнах. Тому, необхідно розглянути й дослідити ключові еволюційні відмінності між функціонуванням вітчизняної та зарубіжних економік, побудованих на ринкових засадах.

Для розуміння сутності системи державного регулювання економіки зарубіжних країн, варто провести ретроспективний аналіз їх становлення та розвитку. У більшості країн протягом декількох століть функціонування економіки базувалася на виключно ринкових засадах, й підпорядковувалося твердженню про “невидиму руку ринку” запропоноване Адамом Смітом. До ХХ століття державне втручання в економічні процеси даних країн обмежувалось збором податків, необхідних для утримання правлячих еліт та задоволення базових суспільних потреб, видачу дозволів та ліцензій на деякі види робіт, та загальне дотримання законодавства суб’єктами економічних відносин.

Паралельно з розвитком наукових теорій про переваги та особливості функціонування ринкової економіки, відбувається формування та бурхливий розвиток корпоративного сектору економіки провідних країн світу. Поєднання основних переваг корпоративної форми підприємницької діяльності (можливість об'єднання капіталів, вища ефективність виробництва за рахунок ефекту масштабу, відносна легкість залучення коштів та ін.), та властивостей ринкової економіки, призвело до концентрації капіталів та появи потужних монополій та монопольних об'єднань. Дана ситуація почала викликати дисбаланс у функціонуванні економіки пов'язаний з порушенням принципів конкуренції та отриманням значних переваг у деяких з її учасників. З іншого боку, паралельно з формуванням монопольних та олігопольних корпорацій, та у наслідок популяризації соціалістичних поглядів у багатьох розвинутих країнах світу, починають формуватися та відігравати активну роль в системі економічних відносин профспілкові організації, які фактично перетворились на монополістів на ринку робочої сили. Таким чином, кінець XIX початок XX століття характеризувався появою двосторонніх монополій в окремих галузях. Необхідність йти на поступки профспілкам, які вимагали: скорочення робочого часу, підвищення рівня заробітної плати, покращення умов праці та забезпечення соціальними благами (страховки, відпустки, оздоровлення та ін.), спонукала корпорації до модернізації виробництва, облаштування автоматизованих ліній та оптимізації використання трудових ресурсів, що призвело до скорочення кількості найманих працівників та зростання безробіття. Одночасно з цим, для покриття додаткових витрат пов'язаних із необхідністю задоволення вимог профспілок та покриття модернізаційних витрат, корпорації вдалися до використання монопольної влади, з метою тиску на ринок товарів й послуг, в результаті чого, виникли диспропорції у функціонуванні ринкового механізму. Мультиплікаційний ефект даних диспропорцій суттєво змінив принцип дії ринкового механізму, фактично порушивши умови та принципи встановлення ринкової рівноваги, поступово сприявши світовій економічній кризі 1930-х років. Таким чином,

безконтрольний ринковий механізм в поєднанні з процесами концентрації капіталу й корпоратизації призводить до кризових явищ в економіці й потребує певного корегування. В результаті відбулося кардинальне переосмислення та обґрунтування ролі держави в економічних процесах. Фактично, держава змушена втручатися в економіку, з метою недопущення або зменшення негативного впливу кризових явищ, які виникають у наслідок природної дії ринкового механізму. При цьому, державне втручання обумовлене мінімально необхідним для коригування ринку рівнем. Тобто, еволюційний розвиток державного регулювання економіки розвинутих країн спрямований на незначне втручання й корегування економічних процесів, при цьому, провідна роль у забезпеченні рівноважного функціонування економіки залишається за ринковим саморегулюванням.

Становлення та розвиток економічної системи загалом та корпоративного сектору зокрема в Україні відбувався під впливом діаметрально протилежних течій. В 20-х роках ХХ ст., економіка України яка була вмонтована в економічну систему СРСР, зазнала фундаментальної трансформації пов'язаної з повним підпорядкуванням усіх економічних процесів державі. При цьому, дія економічних законів зазнала суттєвої деформації із значним відхиленням від встановлених норм розвитку причинно-наслідкових зв'язків. Впродовж 70-и років держава виступала одноосібним власником усіх ресурсів, підприємств, визначала ціни, обсяги та якість продукції. Фактично, держава уособлювала всі сектори економіки, за виключенням безпосередніх споживачів товарів і послуг - домогосподарств, хоча їх участь у економічних процесах також жорстко регламентувалась й контролювалась.

Процес становлення сучасної економіки та корпоративного сектору в Україні розпочався майже одночасно з отриманням незалежності. Україна почала трансформацію існуючої на той час адміністративної економічної системи, з метою відбудувати нового типу економіки, який був би наближений до ринкових умов господарювання. Незважаючи, що процес трансформації продовжується вже більше 25 років, держава й на сьогодні

зосереджує значні важелі впливу на функціонування економічної системи та корпоративного сектору. Протягом усього періоду, держава поступово відмовляється від частини функцій з контролю за економічною ситуацією на користь ринкового саморегулювання. Однак, даний процес відбувається досить повільно й сегментовано, деякі сфери та корпорації й досі залишаються під переважним контролем державних органів, що протирічить принципам ринкової економіки. Можна стверджувати, що перехід до ринкового саморегулювання відбувається лише в сферах, де держава продемонструвала очевидну неспроможність ефективно впливати на економічну ситуацію, або під впливом тиску іноземних інституцій та партнерів.

Таким чином, можна зробити висновок, що система державного регулювання економіки України й розвинутих країн, мають суттєві відмінності пов'язані з різновекторністю своєї еволюції. Якщо, в країнах з розвинутою економікою держава втручається лише у випадках неспроможності ринкового саморегулювання, то в Україні, перехід до ринкового саморегулювання відбувається у випадку неспроможності держави впливати на економічний процес. Розуміння даних відмінностей у системі державного регулювання корпоративного сектору економіки відіграє важливу роль у процесі формування професіоналізму майбутніх фахівців економічних галузей, оскільки дозволяє більш глибоко зрозуміти проблематику функціонування економічної системи та корпоративного сектору України, й запропонувати ефективні важелі їх вдосконалення.